

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 27. april vedr. Energistyrelsens VVM-praksis på olie- og gasområdet

Center
Undergrund, viden og adfærd

Kontor
Undergrund og forskning

Dato
26. april 2023

J nr. 2022-2487

/ SEMAD

Samrådsspørgsmål Q, R, S, T

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Mai Villadsen stillet ministeren følgende fire samrådsspørgsmål Q, R, S, T:

Samrådsspørgsmål Q:

"Vil ministrene redegøre for konsekvenserne af de påviste fejl ifølge Kammeradvokatens rapport "Undersøgelse af Energistyrelsens VVM-praksis vedr. godkendelser efter undergrundsloven mv. til anlæg under eneretsbevillingen i Nordsøen", jf. KEF alm. del – bilag 147, med fokus på havmiljøet i Nordsøen, og/eller hvilke tiltag ministrene vil iværksætte for at få blotlagt de miljømæssige konsekvenser af de påviste fejl?"

Samrådsspørgsmål R:

"Vil ministeren redegøre for sagsforløbet i forbindelse med de fejlbehæftede godkendelser, herunder dialogen mellem Energistyrelsen, Departementet, de siddende ministre samt dialogen med Mærsk, som daværende indehaver af eneretsbevillingen i Nordsøen?"

Samrådsspørgsmål S:

"Vil ministeren redegøre for, hvilke konkrete skridt Energistyrelsen skal tage for at lovliggøre forholdet, herunder hvad Energistyrelsen kan og skal foretage af skridt i mellemprioriteten samt styrelsens retlige handlemuligheder i anledning af nye ansøgninger?"

Samrådsspørgsmål T:

” Vil ministeren redegøre for hovedresultaterne og konklusionerne fra Kammeradvokatens rapport

”Undersøgelse af Energistyrelsens VVM-praksis vedr. godkendelser efter undergrundsloven mv. til anlæg under eneretsbevillingen i Nordsøen”, jf. KEF alm. del – bilag 147, med fokus på:

- Perioden inden første VVM-redegørelse i 1999,
- Implementeringen af screeningspligten for dybdeboringer,
- De gennemførte VVM-processer for felterne Gorm, Dan, Halfdan og Harald i 1999, 2005 og 2011 samt for felterne Harald og Halfdan i 2016
- Vurderinger efter habitatdirektivets artikel 6 og artikel 12
- Godkendelser efter undergrundslovens § 28?”

Ministerens svartale:

[Indledning]

Ja, tak for ordet og for spørgsmålene Mai.

Jeg har aftalt med Miljøministeren, at jeg lægger for med en første besvarelse af de fire spørgsmål.

Og jeg vil gerne kvittere for, at sagen bringes op i udvalget, fordi det er helt rigtigt, som du siger Mai, at sagen er den, at der er givet tilladelser uden at overholde miljøreglerne i årtier.

Derfor vil jeg også gerne som ny minister understrege, at jeg er enig i kritikken. Det er stærkt kritisabelt og utilfredsstillende, at det har kunne foregå igennem så lang en tidsperiode, så der tror jeg, vi står det samme sted.

Jeg ser det politiske ansvar det nu ligger i at sikre, at der rettet op. Og det vil jeg så lidt senere i talen beskrive. Og som du også sagde i din indledende tale lidt om baggrunden for vi sidder her.

[Procesbaggrund]

Altså at Energistyrelsen fik i foråret 2022 mistanke om fejl i VVM-processerne for feltkomplekserne Dan, Gorm, Halfdan og Harald.

Det medførte, at Energistyrelsen af egen drift bad Kammeradvokaten om at undersøge deres administrationspraksis omkring VVM.

Ønsket var klarhed og transparens - og hvis der kunne konstateres fejl, så at få ryddet op.

Og det var baggrunden for, at den tidligere regering i august 2022 orienterede det daværende KEF-udvalg om den igangsatte undersøgelse.

Dengang pegede foreløbig viden på, at styrelsens sagsbehandling ikke fuldt ud havde været i overensstemmelse med VVM-reglerne. Og fejlene i sagsbehandlingstiden gik flere år tilbage.

Og det er så det, som den endelige rapport fra januar 2023 bekræftede.

[Spørgsmål T]

Jeg vil svare spørgsmålene i en lidt anden rækkefølge end de er stillet, fordi jeg tænker det giver en bedre ramme for vores drøftelse her i udvalget, så jeg starter med spørgsmål T.

Og det gør jeg fordi, at jeg tænker det, at det vil være godt, at jeg lægger ud med at gøre rede for resultaterne i Kammeradvokatens juridiske rapport.

Det er en juridisk vurdering af Energistyrelsens VVM-praksis, som er foretaget.

Kammeradvokatens opgave har været at undersøge, om styrelsen har givet godkendelser i strid med VVM- og habitatreglerne. Altså en juridisk vurdering af, om Energistyrelsen har givet godkendelser i strid med de nævnte regler og herunder, om der er strukturelle og gentagne juridiske fejl og mangler i styrelsens administration.

Og Kammeradvokatens konklusion er klar. Der er tale om strukturelle og gentagne fejl.

Og der er således givet tilladelser i uoverensstemmelse med gældende regler. Og som, nævnt, det er selvsagt helt uacceptabelt og kritisabelt.

Der er meddelt godkendelser til anlæg, rørledninger og brønde uden overholdelse af VVM-reglerne på felter under eneretsbevillingen. Og rapporten finder, at der siden slutningen af 1980'erne har været fejl i Energistyrelsens VVM-praksis.

Rapporten finder også, at habitatdirektivet ikke har været iagttaget i tilstrækkeligt omfang. Det gælder både i forhold til Natura 2000-området Dogger Banke og beskyttede arter.

Kammeradvokaten grupperer deres hovedkonklusioner i seks temaer. De er:

1) *For det første* perioden fra 1988 til 99.

Der peger rapporten på, at VVM-direktivet først blev implementeret i undergrundsloven den 1. juli 1995. Det skulle have været implementeret senest den 3. juli 1988. Det er 7 år for sent.

Kammeradvokaten finder på baggrund af materialet, at Energistyrelsen frem til 1. juli 1995 formentlig ikke har gennemført de vurderinger efter VVM-direktivet, som styrelsen var forpligtet til.

For perioden 1. juli 1995 til 1999 konstaterer Kammeradvokaten, at der korrekt er gennemført VVM-screening af de meddelte godkendelser.

Det betyder, at VVM-reglerne for de afgørelser har været overholdt i den periode.

2) *For det andet* implementering af VVM-screeningspligten for dybdeboringer.

Af rapporten fremgår, at dybdeboringer først blev omfattet af VVM-screeningspligten i dansk ret fra den 1. juli 2012. Reglerne skulle imidlertid have været implementeret den 3. juli 1988.

Kammeradvokaten konstaterer, at det fremgår af godkendelser fra før 2012, at det var Energistyrelsens forståelse, at det kun var olie- og gasindvinding over en vis tærskelværdi, der var omfattet af bilagspunkterne i VVM-direktivet.

Det anfører Kammeradvokaten er en misforståelse.

Kammeradvokaten konstaterer på den baggrund, at flere godkendelser vedrørende dybdeboringer er meddelt i strid med VVM-direktivet.

3) *For det tredje* VVM-redegørelserne for Gorm, Dan, Halfdan og Harald fra 1999, 2005 og 2011 samt Harald og Halfdan i 2016.

Kammeradvokaten finder, at man for de VVM-redegørelser kan konstatere, at der har været tale om såkaldte ramme-VVM'er, som ikke indeholder udtrykkelige beskrivelser og vurderinger af nærmere angivne konkrete projekter.

Der er derimod tale om en slags overordnet projektbeskrivelse og forureningsramme.

Ønsker man at anvende ramme-VVM'er, skal de efterfølgende suppleres af vurderinger af de konkrete projekter. Sådanne vurderinger har Kammeradvokaten ikke kunne konstatere er foretaget.

Kammeradvokaten vurderer derfor, at godkendelser meddelt med henvisning til VVM-redegørelserne er meddelt i strid med VVM-reglerne.

4) For det fjerde vurderinger efter habitatdirektivets artikel 6 og 12.

For så vidt angår habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, konstaterer Kammeradvokaten, at der mangler vurderinger af miljøpåvirkningen på Natura 2000-området Dogger Banke og i VVM-redegørelser og afgørelser i perioden november 2007 til 2016. Området blev nemlig udpeget i november 2007. Og det vil sige, det er i strid med reglerne.

Først i 2016 indgår der en vurdering af påvirkningen af de ansøgte aktiviteter på Dogger Banke området.

Kammeradvokaten peger også på, at der i VVM-redegørelser fra 1999, 2001 og 2005 og i godkendelser meddelt med henvisning til de redegørelser ikke er foretaget en vurdering af påvirkningen på de særligt beskyttede havpattedyr efter habitatdirektivet.

5) Og for det femte: godkendelser efter undergrundslovens paragraf 28.

Godkendelser efter undergrundslovens paragraf 28, stk. 3, vedrører forskellige type brøndarbejder.

Kammeradvokaten konstaterer, at der i størstedelen af Energistyrelsens afgørelser efter paragraf 28 ikke er foretaget en konkret miljøvurdering af projekterne. Det skyldes, at styrelsen har anset de tidligere gennemførte VVM-redegørelser - altså ramme-VVM'erne - for dækkende.

Rapporten finder, at de i stedet som minimum burde have været underkastet en miljøscreening og en vurdering efter habitatreglerne.

6) Endelig *for det sjette* tidshorisonten.

Kammeradvokaten konstaterer, at Energistyrelsen har meddelt godkendelser på baggrund af miljøkonsekvensvurderinger, der var mere end 3 og 5 år gamle uden at vurdere, om de var retvisende.

Reglerne kræver, at VVM-redegørelserne skal være aktuelle og korrekte, når godkendelsen meddeles.

Den korte konklusion er, at godkendelserne ikke har indeholdt overvejelser om, hvorvidt miljøvurderingerne fortsat var opdaterede og tidssvarende.

[Spørgsmål Q]

Hvad er så de miljømæssige konsekvenser? Jeg tror jeg er inde i spørgsmål Q nu.

Jeg er lige så interesseret og Regeringen er lige så interesseret som Enhedslisten i at få klarhed over, om der er skader på natur og miljø.

Vi kan med afsæt i den juridiske vurdering ikke sige noget om havmiljøet. Vi har derfor et ønske om at få afklaret, hvorvidt igangværende aktiviteter kan medføre skader eller ej.

Energistyrelsen har oplyst mig, at styrelsen hverken har kendskab til eller indikationer på, at der skulle være skade på beskyttede Natura 2000-områder eller øvrig natur og miljø, som følge af de tildelte tilladelser.

Derfor har Regeringen bedt Energistyrelsen igangsætte arbejdet med at forberede et udbud af opgaven om de nødvendige miljømæssige undersøgelser.

Undersøgelserne skal danne baggrund for Energistyrelsens vurdering af, om afgørelserne skal genoptages. Den undersøgelse, det er en tidskrævende proces, som består af flere faser, som jeg kort vil beskrive.

I første fase skal udbuddet designes. Det omfatter blandt andet en vurdering af, hvordan miljøpåvirkningen fra anlæggene både kan vurderes i relation til deres nuværende drift og i relation til deres historiske påvirkning af Natura 2000-områder.

Det er den fase Energistyrelsen er i lige nu. Og afgrænsningen den vil så skulle udmøntes i kravsspecifikationer for at sikre korrekt indkøb af den konsulentbistand, der skal til for at gennemføre undersøgelsen.

I den næste fase skal udbuddet selvfølgelig gennemføres, og der skal ske tildeling af opgaven ud fra udbudsretlige kriterier.

Der er tale her om et større udbud, så udbuddet er omfattet af reglerne for EU-udbud og skal nu engang følge de tidskader, der er for den slags.

Den tredje fase består i, at de miljømæssige undersøgelser gennemføres. Forventningen er umiddelbart, at der er tale om en tidskrævende proces, hvor der blandt andet skal foretages en gennemgang af relevant tilgængeligt materiale om naturen i Nordsøen, da undersøgelserne i et vist omfang også vil omfatte historiske forhold.

Den fjerde og sidste fase består i, at Energistyrelsen skal evaluere undersøgelsesresultater og på den baggrund beslutte, om afgørelser skal genoptages. Det sker i så fald med henblik på en eventuel ændring af vilkår, eller i yderste konsekvens tilbagekaldelse af tilladelser.

Energistyrelsen har oplyst mig, at det ikke er deres forventning. Men det er en mulighed.

Det betyder også, at allerede meddelte godkendelser som udgangspunkt ikke kan eller skal tilbagekaldes eller indskrænkes, medmindre eventuelle miljømæssige påvirkninger nødvendiggør genoptagelse.

Jeg vil love Enhedslisten og udvalget, at vi orienterer, når de miljømæssige undersøgelser er afsluttet og afrapporteret.

Men jeg håber min gennemgang her har illustreret, at der er tale om en omfattende analyse med mange ubekendte, og som ikke lader sig gennemføre i et meget kort tidsvindue. Dertil er behovet seriøsitet og grundighed for stort.

Med den kompleksitet, der knytter sig til undersøgelsen, vil Energistyrelsen også tage et forbehold for tidspunktet for de miljømæssige undersøgelses afslutning. Men Energistyrelsen har oplyst mig, at der på nuværende tidspunkt sigtes på, at undersøgelserne kan afsluttes med udgangen af 2024.

[Spørgsmål S]

Lad mig så gå til spørgsmål S.

Lovliggørelsen har to led.

For det første skal der som nævnt foretages miljømæssige undersøgelser og vurderinger af, om der er behov for at genoptage afgørelserne - og i givet fald tages de nødvendige skridt i forlængelse af det.

For det andet vil Energistyrelsen ved nye ansøgninger skulle vurdere, om de udløser et behov for retlig lovliggørelse af de anlæg, hvor der er konstateret fejl i miljøvurderingerne.

Det vil for eksempel være tilfældet, hvis der foretages en større ændring af et anlæg, hvor VVM-grundlaget for den oprindelige tilladelse ikke var tilstrækkeligt.

Energistyrelsen vil i de situationer være forpligtet til at sikre, at der gennemføres en vurdering af den miljømæssige indvirkning på miljøet fra et tidligere godkendt projekt ved nye ansøgninger. Når det er gennemført, vil anlægget være retligt lovliggjort.

Er der omvendt tale om en ansøgning om at udføre et mindre arbejde, vil det som udgangspunkt ikke udløse behov for en retlig lovliggørelse af det fulde anlæg. Et mindre arbejde er eksempelvis et standard vedligeholdelsesarbejde på en platform. Ansøgningen kan derfor behandles efter normal procedure.

Det er de skridt, som der skal tages med henblik på retlig lovliggørelse af fejlene.

Herudover har Energistyrelsen iværksat en undersøgelse hos Kammeradvokaten. Den skal se på, om fejlene i sagsbehandlingen også er forekommet på andre olie- og gastilladelser, der ikke er undersøgt i den nuværende rapport.

Den undersøgelse forventes at være afsluttet om 4-6 måneder, men tidsplanen er også usikker. Skulle den analyse viser nye typer af problemer i sagsbehandlingen, bliver udvalget naturligvis også informeret.

Undersøgelsen inkluderer også enkelte satellitfelter i tilknytningen til Tyra-godkendelsen i 2017 inden for Eneretsbevillingen, som ikke var indeholdt i Kammeradvokatens første rapport.

Hvis der er tale om fejl, vil der også her skulle foretages en retlig lovliggørelse af fejlene.

Endelig har Energistyrelsen taget skridt til at sikre, at der fremadrettet i administrationen sikres, at det sker i overensstemmelse med reglerne.

Der er tilført ekstra ressourcer, indført nye procedurer, der sikrer overensstemmelse med reglerne.

Procedurerne er blandt andet indført på grundlag af Kammeradvokatens anbefalinger.

[Spørgsmål R]

Spørgsmål R. Jeg har stor forståelse for Enhedslisten har interesse for dialogen og sagsforløbet.

På baggrund af Kammeradvokatens juridiske undersøgelse, er der ikke kendskab til, hvilke ministre og embedsmænd i Energistyrelsen og departementet, der over årene har haft dialog indbyrdes og med Mærsk.

Som jeg tydeliggjorde i mit svar på spørgsmål T, er rapporten en juridisk vurdering af Energistyrelsens VVM-praksis.

Udgangspunktet har derfor ikke været en kortlægning af kommunikationen fra 88 og fremadrettet.

Jeg har noteret mig Enhedslisten interesse i dialogen med Mærsk, og Mai du betonedede det også i din indledning.

Ministeriet udlever naturligvis, hvad der måtte blive lokaliseret i forhold til dialogen med Mærsk om implementeringen af reglerne, som Kammeradvokaten nævner.

[Outro]

Jeg vil gerne afslutningsvis gentage, at der skal ikke herske tvivl om, at jeg finder sagen uacceptabel.

Jeg vil også gerne understrege: Regeringen påtager sig det politiske ansvar, og jeg påtager mig som minister også ansvaret for, at der er sikkerhed for, at der nu bliver ryddet op, og at reglerne bliver fuldt fremover.

Og jeg vil derfor som nævnt orientere udvalget i takt med, at de igangsatte undersøgelser afsluttes.

Tak for det indledende ord.